

تشخیص لبه با OpenCV

1. مقدمه: تشخیص لبه چیست؟

تشخیص لبه یکی از تکنیک‌های کلیدی در پردازش تصویر است که به دنبال شناسایی مرزها و تغییرات شدید روشنایی در تصویر می‌گردد. این تکنیک برای استخراج ویژگی‌های مهم تصویر به کار می‌رود.

چرا تشخیص لبه مهم است؟

- تمرکز روی جزئیات کلیدی: اطلاعات مهم مثل خطوط و اشکال را مشخص می‌کند.
- کاهش حجم داده‌ها: فقط بخش‌های مهم تصویر را نگه می‌دارد.
- کاربردها: شناسایی اشیاء، پردازش چهره، ردیابی حرکت و موارد دیگر.

2. روش‌های اصلی تشخیص لبه

الف) مشتقات مرتبه اول: Sobel

این روش‌ها گرادیان تصویر را پیدا می‌کنند؛ یعنی میزان تغییر روشنایی را در جهت‌های افقی و عمودی می‌سنجند.

گرادیان افقی: (X) تغییر روشنایی از چپ به راست.

گرادیان عمودی: (Y) تغییر روشنایی از بالا به پایین.

ب) مشتقات مرتبه دوم: لاپلاسیان

لاپلاسیان تغییرات روشنایی را می‌سنجد. برعکس Sobel، لاپلاسیان جهت تغییرات را نادیده می‌گیرد و به همه جهات حساس است. به طور کلی لاپلاسیان به شکل دیگری به تغییرات تصویر نگاه می‌کند و علاوه بر بررسی میزان تغییرات (مثل گرادیان)، سرعت تغییرات را هم می‌سنجد. بنابراین لاپلاسیان برای پیدا کردن لبه‌هایی که خیلی واضح هستند کاربردی است اما به نوبت تصویر حساس است.

ج) روش Canny

یک الگوریتم پیشرفته‌تر که شامل این مراحل است:

1. کاهش نویز: حذف نویز با فیلتر Gaussian
2. مماسه گرادیان: یافتن شدت و جهت تغییرات روشنایی.

3. حذف نویز غیرریشینه: لبه‌های ضعیف‌تر حذف می‌شوند.

4. آستانه‌گذاری: فقط لبه‌های قوی و بین دو مد مجاز نگه داشته می‌شوند.

3. مقایسه روش‌ها

روش	مزایا	معایب
Sobel	سریع و ساده	دقت پایین در تصاویر نویزی
Laplacian	حساس به تغییرات شدید روشنایی	حساسیت بالا به نویز
Canny	دقیق و تمیز، کاهش نویز	تنظیم پارامترهای زیاد، پیچیدگی بالا

4. پیاده‌سازی در OpenCV

الف) بارگذاری تصویر و پیش‌پردازش

تصاویر معمولاً دارای نویز هستند که می‌تواند باعث شناسایی اشتباه لبه‌ها شود. برای همین ابتدا تصویر را بلور می‌کنیم:

```
import cv2
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# تصویر خواندن
image = cv2.imread('path_to_image.jpg', cv2.IMREAD_GRAYSCALE)

# Gaussian فیلتر با نویز کاهش
blurred_image = cv2.GaussianBlur(image, (5, 5), 0)
```

ب) محاسبه لبه‌ها با Sobel

```
# عمودی و افقی گرادیان محاسبه
sobel_x = cv2.Sobel(blurred_image, cv2.CV_64F, 1, 0, ksize=3)
sobel_y = cv2.Sobel(blurred_image, cv2.CV_64F, 0, 1, ksize=3)
```

ج) مناسبه لبه‌ها با لاپلاسیان

لاپلاسیان اعمال

```
laplacian = cv2.Laplacian(blurred_image, cv2.CV_64F, ksize=3)
```

د) مناسبه لبه‌ها با روش Canny

روش اعمال Canny

```
edges = cv2.Canny(blurred_image, threshold1=50, threshold2=150)
```

5. نکات کلیدی

- ✓ پیش‌پردازش تصویر: متماً تصویر را بلور کنید تا نویز کاهش یابد.
- ✓ انتخاب روش مناسب: بسته به نیاز پروژه، روش مناسب را انتخاب کنید.
- ✓ تنظیم پارامترها: برای روش‌هایی مثل Canny، پارامترهای آستانه باید با آزمون و خطا تعیین شوند.

6. نتیجه‌گیری

تشخیص لبه به ما کمک می‌کند تا بخش‌های کلیدی و مهم تصویر را شناسایی کنیم. روش‌های مختلفی مثل Sobel، Laplacian و Canny وجود دارند که بسته به نیاز پروژه می‌توان از آن‌ها استفاده کرد.